

רע"פ 4022/15 - תומר יוסף נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

רע"פ 4022/15

לפני: כבוד השופט א' שהם

המבקש: תומר יוסף

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד, מיום 10.5.2015, בעפ"ג 50140-01-15, שניתן על-ידי כב' השופטים: א' טל - נשיא; ש' בורנשטיין; ו-מ' ברק נבו

בשם המבקש: עו"ד ששי גז

החלטה

1. לפניי בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (כב' השופטים: א' טל - נשיא; ש' בורנשטיין; מ' ברק נבו), בעפ"ג 50140-01-15, מיום 10.5.2014, בגדרו התקבל חלקית ערעורו של המבקש על גזר דינו של בית משפט השלום בראשון לציון (כב' השופטת ש' דקל נוה), בת"פ 32330-06-12, מיום 14.12.2014.

2. המבקש הורשע, על יסוד הודאתו במסגרת הסדר טיעון, בעבירה של פציעה בנסיבות מחמירות, לפי סעיף 334 בצירוף עם סעיף 335(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין).

3. מעובדות כתב האישום המתוקן עולה, כי ביום 1.6.2012, בשעה 23:02 לערך, חסם המבקש עם רכבו את פתח החניון התת קרקעי במתחם ה-"סינמה סיטי" בראשון לציון. אותה עת, התקרבו לפתח החניון מר ו.ב. (להלן: המתלונן) ובת זוגתו (להלן: המתלוננת), עם רכבם. כנטען, המתלונן סימן בידיו למבקש כי יפנה את דרך הגישה לחניון, אך המבקש לא סָר ממקומו. בנסיבות אלו, יצא המתלונן מרכבו, פנה לרכבו של המבקש; נקש על החלון; וניסה לפתוח את דלת הרכב. זאת, תוך שהוא שב ומפציר בפני המבקש להזיז את רכבו. משכשלו ניסיונותיו אלו, חזר המתלונן אל רכבו וניסה לעקוף את רכבו של המבקש, אך ללא הועיל. בהמשך, כך לטענת המאשימה, התקשר המבקש אל מר יוסף אדיר (להלן: יוסף), בן זוגה של אחות המבקש, וביקשו שיגיע למקום. באותן הנסיבות, הגיעו למקום יוסף; הגב' גילת יוסף (להלן: גילת), שהיא אחותו של המבקש; ומר נתנאל וקסלמן (להלן: בוגדן), שהוא מכר של המבקש. המבקש יצא מרכבו, והצביע על המתלונן. או-אז, החלו יוסף, בוגדן והמבקש (להלן ביחד: התוקפים) להכות את המתלונן בגופו, תוך שהם בועטים בו. בשלב מסוים, אחד מן התוקפים פצע את המתלונן באמצעות חפץ חד, ברגלו ובבטנו. בהמשך, לאחר שהמתלוננת יצאה מן הרכב, משכה גילת בשערה, והפילה אותה ארצה. המתלונן הצליח לשים ידו על מקל, שהיה מצוי במושב האחורי של רכבו, והשתמש במקל שאחז, על מנת להרחיק את גילת מן המתלוננת, ואף היכה את בוגדן באמצעות המקל. כתוצאה מן המעשים המתוארים, כך עולה מכתב האישום, אושפז המתלונן במשך ארבעה ימים בבית חולים, ונגרמו לו שני פצעי דקירה (בירך שמאל, ובמעבר חזה בטן שמאל).

4. ביום 14.12.2014, בעקבות הרשעתו של המבקש בעבירה שיוחסה לו, נגזר דינו (כב' השופטת ש' דקל נוה). בבואו לקבוע את מתחם העונש ההולם למעשיו של המבקש, ציין בית משפט השלום, כי המבקש "נהג בבירונות ובאלימות, ובמקום לפנות את רכבו שחסם את הדרך, בחר להזעיק את חבריו כתגבורת ושם את המתלונן למטרה עבורם". עוד הדגיש בית משפט השלום, כי המבקש הוא "שיזם את האירוע האלים, והיה לו חלק מהותי ומרכזי בו". בהמשך, נתן בית משפט השלום את דעתו לגזר הדין שהושת על בוגדן, בגין אירוע זה, במסגרתו הועמד מתחם הענישה על 20 חודשי מאסר בפועל ברף התחתון; ועל 30 חודשי מאסר בפועל ברף העליון. בית משפט השלום הוסיף וקבע, כי לאור קיומם של הבדלים בין בוגדן למבקש, "שעיקרם אינו בנסיבות האירוע, אלא בעבר הפלילי ובגיל", הרי שמתחם הענישה בעניינו של המבקש ינוע בין 8 ל-20 חודשי מאסר בפועל, בצירוף עונשים נלווים של מאסר על תנאי; קנס; ופיצויים. אשר לגזירת העונש בתוך המתחם, זקף בית משפט השלום לזכותו של המבקש את הודייתו באשמה במסגרת הסדר הטיעון, אשר חסכה זמן שיפוטי. מנגד, ראה בית משפט השלום לחומרה, את העובדה כי המבקש לא הביע נכונות לחזור לדרך הישר, דבר המלמד, כי "לא פחת הסיכון הצפוי להישנות עבירת אלימות" מן המבקש. בית משפט השלום הזכיר, בהקשר זה, כי המבקש עמד לדין בעבר, בבית משפט לנוער (ת"פ 322/08), בעבירות של איומים והחזקת סכין שלא כדין, ועניינו הסתיים בלא הרשעה. לאחר זאת, החליט בית משפט השלום, כי אין מקום לקבל את המלצתו של שירות המבחן להשית על המבקש מאסר לריצוי על דרך של עבודות שירות, וקבע כי לא ניתן, בנסיבות דנו, להסתפק בעונש כגון דא. עם זאת, כך נקבע, "אין למצות את הדין עם [המבקש], ויש לקבוע את עונשו של [המבקש] בתוך מתחם הענישה, שלא ברף הגבוה של המתחם". לפיכך, דן בית משפט השלום את המבקש ל-12 חודשי מאסר לריצוי בפועל. ועוד השית בית משפט השלום על המבקש 6 חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור, במשך 3 שנים מיום שחרורו ממאסר, כל עבירת אלימות, למעט תגרה; קנס כספי בסך 5,000 ₪, או 30 ימי מאסר תמורתו; ופיצוי

למתלונן, בסך 10,000 ₪.

5. המבקש ערער על גזר דינו של בית משפט השלום לבית המשפט המחוזי מרכז-לוד. ביני לביני, ביום 5.5.2015 נגזר דינו של יוסף באשר לחלקו באירוע שתואר לעיל (ת"פ 32355-06-12, מפי כב' המשנה לנשיאה א' הימן). בית משפט השלום הטיל על יוסף שישה חודשי מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות, בנוסף לעונשים נלווים. בית משפט השלום הבהיר את שיקוליו בהטלת עונש מאסר לריצוי על דרך של עבודות שירות בעניינו של יוסף. וכך ציין בית משפט השלום:

"בבואי לשקול גזר דינו של [יוסף], אני שוקל שני מרכיבים עונשיים האחד מול השני: חומרת המעשים - וחומרת העונש משום כך - אל מול שיקולי השיקום [...] באשר לשיקולי השיקום: שירות המבחן, הביע דעתו, בתסקיריו המעמיקים, המקצועיים ומאירי העיניים. שירות המבחן סבור באופן נחרץ כי [יוסף] מצוי במסלול של שיקום וכי מאסר בפועל 'ממש' - מאחורי סורג ובריח, יהיה בו כדי לסכל השיקום [...] [יוסף] מצוי כיום, למעשה, בקו הגבול, שמא אומר, בצומת דרכים שבין נטילת עתידו בידיו לעתיד חיובי ונורמטיבי, או שקיעה בחיים שוליים - עברייניים, שסופם מי ישורנו".

6. ערעורו של המבקש נדון בפני בית המשפט המחוזי מרכז-לוד חמישה ימים לאחר מכן, היינו ביום 10.5.2015. כאמור, הערעור כוון נגד חומרת העונש בלבד. בא-כוחו של המבקש, עו"ד ששי גז, טען בין היתר, כי "[יוסף] שהוא מואשם בדיוק בכתב האישום באופן זהה, הוא קיבל רק שישה חודשי עבודות שירות [...] הוא בן 23 ויש לו שישה חודשי עבודות שירות על עבירת התפרצות ותוך כדי העבירה הזו הוא ביצע את העבירה בתיק" (עמוד 2 לפרוטוקול הדיון בבית המשפט המחוזי, מיום 10.5.2015). לפיכך, נטען כי אין להחמיר בעונשו של המבקש מעבר לעונש שהושת על יוסף.

בפסק דינו, ציין בית המשפט המחוזי, כי "מה שלא עמד בפני בית משפט [השלום], ועומד בפנינו, הוא העונש שהוטל על יוסף [...] עולה, כי בית המשפט שקל לזכותו במיוחד את מה שנכתב בתסקיר שירות המבחן בכל הקשור להליך טיפולי שיסוכל אם יוטל עליו עונש מאסר לריצוי מאחורי סורג ובריח". נתון חדש זה, כך סבר בית המשפט המחוזי, אמנם אין בכוחו להמיר את עונש המאסר בפועל של המבקש לעבודות שירות, ואולם, "יש בו כדי להפחית מתקופת המאסר". לאור זאת, החליט בית המשפט המחוזי להקל בעונשו של המבקש ולהעמידו על 9 חודשי מאסר לריצוי בפועל (במקום 12 חודשים). לא היה שינוי ביתר רכיבי גזר הדין.

הבקשה לרשות ערעור

7. בבקשה שלפני טוען המבקש, כי עניינו מעורר שאלה משפטית רחבת היקף, "שעניינה אפליה חריגה כלפי נאשמים בכלל, ואפליית המבקש בצורה ניכרת ביחס למעורבים האחרים באותה הפרשה בפרט". לגישתו של המבקש, חלקו במעשים המיוחסים בכתב האישום זהה לחלקו של יוסף, ומכאן שפערי הענישה בין השניים אינם מוצדקים. דברים אלו אמורים ביתר שאת, כך נטען, לנוכח העובדה שיוסף מבוגר בגילו מן המבקש; הינו בעל עבר פלילי; ו"מוכר היטב לשירות המבחן ולמערכת המשפט". זאת, בעוד שהמבקש הינו "בגיר צעיר"; וללא עבר פלילי. פער הגילאים וההבדל בעניין העבר הפלילי בין השניים, כך נטען, מצדיק "הבחנה אקוטית שמשפיעה על מתחם הענישה ועל שיקולי הענישה באופן קרדינאלי". עוד טוען המבקש, כי הגם שקיימים פערים בין תסקירי שירות המבחן של השניים, ההמלצות שניתנו במסגרת תסקירים אלו הינן המלצות זהות. המבקש הוסיף וטען, כי בית המשפט המחוזי

"ביטל כליל את פוטנציאל השיקום הנשקף בבירור מן התסקיר בענייננו [...] גם בכך יש משום אפליה של ממש בין הנאשמים".

בהתייחס לתסקיר שירות המבחן גופו, ציין המבקש כי במסגרת התסקיר נתן קצין המבחן את דעתו לאלמנטים המפחיתים את הסיכון מפני הישנות העבירות בידי המבקש, וניכר מן התסקיר פוטנציאל שיקומי בעניינו של המבקש. פער נוסף בענישה עליו הצביע המבקש בבקשתו, נוגע לעונש שהושת על בוגדן, אשר, בהתחשב בכך שהופעל בעניינו עונש מאסר על תנאי, ובחופף, "הלה קיבל בפועל שלושה חודשי מאסר יותר מהמבקש בלבד". נטען, בהקשר זה, כי מידת המסוכנות הנשקפת מבוגדן; הסיכון להישנות העבירות על-ידו; וכן חלקו היחסי הרב ביותר של בוגדן בביצוע העבירות, כל אלה מצדיקים פער גדול יותר בענישתו של בוגדן לעומת המבקש. עוד נטען בבקשה, כי שגה בית המשפט המחוזי, בקובעו כי התנהגותו של המתלונן במהלך האירוע היתה מידתית וסבירה. אדרבא, כך נטען, "המתלונן אדם מסוכן ומבעית המחזיק באמתחתו אלה ברכבו", ולמעשה, עם ראשיתו של האירוע "ניגש המתלונן לרכבו כדי להוציא אלה והוא הכה עמה באופן מכוון את בוגדן בראשו". נטען בנוסף על-ידי המבקש, כי האירוע כולו נמשך דקה אחת בלבד.

על יסוד נימוקים אלו, התבקשתי לקבל את בקשתו של המבקש, ליתן לו רשות ערעור, ולהפחית באורח משמעותי את עונשו.

דין והכרעה

8. לאחר שעיינתי בכובד ראש בבקשה שלפניי ובצרופותיה, הגעתי לכלל מסקנה כי דינה להידחות. בקשה זו אינה עונה על אמות המידה שנקבעו בפסיקתו של בית משפט זה למתן רשות ערעור. חרף טענותיו של המבקש, הבקשה אינה מעוררת שאלה משפטיות כבדות משקל, או רחבת היקף, אשר חורגת מעניינם הקונקרטי של הצדדים לה. כמו-כן, לא ניכר חשש מפני עיוות דין או אי-צדק חמור אשר נגרם למבקש (רע"פ 3818/15 בובליל נ' מדינת ישראל (8.6.2015); רע"פ 3518/15 מלקמו נ' מדינת ישראל (8.6.2015); רע"פ 3610/15 סמיונוב נ' מדינת ישראל (8.6.2015)). עוד יש להזכיר, כי כאשר מדובר בבקשת רשות ערעור לעניין חומרת העונש, בקשה זו אינה מצדיקה, ככלל, מתן רשות ערעור, "אלא במקרים בהם ניכרת סטייה קיצונית ממדיניות הענישה המקובלת וההולמת במקרים דומים" (רע"פ 2450/15 אזרזר נ' מדינת ישראל (15.4.2015); ראו גם: רע"פ 2945/15 אבו חנין נ' מדינת ישראל (3.5.2015); רע"פ 1625/15 פלונית נ' פלונית (19.4.2015)). אומר כבר עתה, כי לא מצאתי, בנידון דידן, כל סטייה ממדיניות הענישה המקובלת והראויה בעבירות דומות, ומסיבה זו, כשלעצמה, אינני רואה להיעתר לבקשה.

9. בבחינת למעלה מן הצורך, אתייחס בקצרה לטענתו העיקרית של המבקש, אשר עניינה בפערי הענישה בינו לבין יתר המעורבים בפרשה. אכן, וכפי שנאמר, לא אחת, בבית משפט זה:

"עקרון שיוויון הנאשמים בפני החוק, ממנו נגזר עקרון אחידות הענישה, הוא כלל יסוד בתורת הענישה. הוא מורה כי על מצבים דומים מבחינת אופי העבירות ונסיבות אישיות של נאשמים ראוי להחיל, במידת האפשר, שיקולי ענישה דומים" (ע"פ 9792/06 חמוד נ' מדינת ישראל (1.4.2007); ראו גם: ע"פ 5460/12 רחמים נ' מדינת ישראל (1.5.2013); רע"פ 7064/12 פנדו נ' מדינת ישראל (14.10.2012) (להלן: עניין פנדו)).

ואולם, עיקרון זה, איננו עומד לבדו בעת גזירת עונשו של הנאשם, ובצידו יש ליתן את הדעת ליתר שיקולי הענישה. על כך

עמדתי בעניין פנדו, בפסקה 5, בצייני כי:

"עקרון אחדות הענישה אינו חזות הכל, וכלל זה אינו קובע, א-פרירורית, כי לכל המורשעים באותו סוג של עבירות קיים דין אחד. כלומר, בית-המשפט לא ילמד בהכרח, מהעונש שנגזר על פלוני לגבי העונש הראוי לאלמוני - כל מקרה ונסיבותיו הוא, כל נאשם ונסיבותיו הוא" (ראו גם: רע"פ 1078/15 קרק' נ' מדינת ישראל (15.2.2015); רע"פ 8337/14 ברקוביץ נ' מדינת ישראל (12.12.2014); ע"פ 7287/13 סידאוי נ' מדינת ישראל (23.9.2014)).

10. לאחר שבחנתי את החומר שהונח לפניי, ונתתי דעתי לעונש שנגזר על בוגדן ועל יוסף, נחה דעתי, כי לא דבק פגם בקביעת עונשו של המבקש. אין חולק, אמנם, כי קיימים הבדלים מסויימים בין ענישתם של השלושה. ואולם, ככל שקיימים פערים בענישה, שוכנעתי כי הם מוצדקים, בנסיבות העניין, וכי בית המשפט המחוזי נתן את דעתו עליהם ובחן את השיקולים שעמדו ביסודם.

אשר לעונשו של יוסף, הובהר כי הוא מצוי בהליך טיפולי מתקדם, אשר עלול להיקטע באם יושת עליו עונש מאסר לריצוי בפועל. כפי שציין בית משפט השלום (ת"פ 32355-06-02): "שירות המבחן התרשם כי הטיפול בו משולב [יוסף] בשירות המבחן, יש בו כדי לסייע לשיפור השליטה העצמית וזיהוי מצב סיכון בו עלול הוא להגיב באופן בלתי הולם. שירות המבחן המליץ כי העונש שיוטל על [יוסף] לא יקטע תהליך שיקומי חיובי בו מצוי [יוסף] במשך שנתיים בליווי ופיקוח שירות המבחן".

לעומת זאת, נאמר בתסקיר שירות המבחן בעניינו של המבקש, על כי הלה "יתקשה להפיק תועלת מפחיתת סיכון מתהליך טיפול משמעותי [...] המוטיבציה שמגלה [המבקש] להשתלב בטיפול היא חיצונית לנוכח הסנקציה העונשית העומדת בפניו, ואינה משקפת הכרה בדפוסים שעומדים בבסיס התנהגותו האלימה".

אשר להשוואה בין עונשו של המבקש לבין העונש שהושת על בוגדן, די לי בכך שהוטל על בוגדן עונש מאסר ממושך, בן 22 חודשים, כדי להביא לדחיית טענתו של המבקש לעניין זה. ועוד אזכיר, בהקשר הנדון, כי בית המשפט המחוזי קבע, כי מתחם הענישה ההולם את מעשיו של בוגדן, ינוע בין 20 ל-30 חודשי מאסר.

בנסיבות אלה, אין בידי לקבל את הטענה כי נפגע עקרון השוויון בין נאשמים שעניינם זהה או דומה, ודומני כי עונשו של המבקש, כשלעצמו, ראוי והולם את חומרת מעשיו.

11. סוף דבר, דין הבקשה לרשות ערעור להידחות.

המבקש יתייצב לריצוי עונש המאסר שהושת עליו ביום 19.7.2015, כפי שקבע בית המשפט המחוזי.

ניתנה היום, כ"ז בסיון התשע"ה (14.6.2015).

שׁוֹפֵט
